

September | World
13 | Sepsis
2014 | Day

Za SVETSKI DAN SEPSE u Srbiji, 13. septembar 2014.

Sepsa predstavlja veliki zdravstveno - ekonomski problem u svim zemljama jer je incidenca u porastu, lečenje skupo a smrtnost velika.

Sepsu može da dobije svako bez obzira na godine i uzrast ali najveći razlozi za povećanje broja slučajeva su pomeranje starosne granice, bolja kontrola hroničnih i malignih bolesti, razvoj rezistentnih i virulentnih mikroorganizama, velika hirurgija koja ne prepoznaje starosnu granicu i nekompetentnost imunskog sistema....Prema epidemiološkim podacima iz Evrope i Amerike, sepsa je češća od moždanog udara, češća od koronarne bolesti i češća od malignih bolesti nekoliko organa zajedno a najmanje novca se ulaže za njeno istraživanje.

Sepsa je najsmrtonosnija bolest. Pacijent sa sepsom ima petostruko veći rizik za smrtnim ishodom od pacijenta sa srčanim ili moždanim udarom. Objavljeni su podaci da u Americi od troje pacijenata umrlih u bolnici, 1-2 umre od sepse.

To su razlozi zbog kojih je Globalni savez za sepsu (Global Sepsis Alliance) doneo deklaraciju o neophodnom sprovođenju kampanje u podizanju opšte svesti o ovom problemu i izradi nacionalnog plana u svakoj zemlji sa ciljem da se smrtnost smanji za 20% do 2020.g. Kampanja je počela Prvim svetskim danom sepse 13. Sept.2012. i od tada se taj dan svake godine obeležava.

Sepsa je u javnosti nedovoljno razumljiv problem i pogrešno se definiše kao "trovanje krvi".

Sepsa nastaje kada naš odbrambeni – imunski sistem ne može da kontroliše infekciju i dovodi do oštećenja sopstvenog tkiva i organa. Pre 4 decenije, Thomas Lewis je o sepsi pisao " naš odgovor na prisustvo mikroorganizama je taj koji stvara bolest....naš arsenal za borbu protiv bakterija je toliko jak da smo nekada u većoj opasnosti od njega samog nego od napadača." Od tada je naš imunski odgovor na infekciju dosta izučavan. Bruce

Date: 2014-09-17
Page 1

World Sepsis Day Head Office

Global Sepsis Alliance

Center for Sepsis
Control and Care
Erlanger Allee 101
07747 Jena
Germany

T +49 3641 9323101

F +49 3641 9323102

E office@
world-sepsis-day.org

www.world-sepsis-day.org

Major Sponsors

GSA
WFSICCM
WFPICCS
WFCCN
ISF
Sepsis Alliance
GSS

WSD Steering Committee

Leanne Aitken, AU
Pravin Amin, IN
Andrew Argent, ZA
Satish Bhagwanjee, USA
Frank Brunkhorst, GER
Vesna Bumbasirevic, SRB
Ron Daniels, UK
Phil Dellinger, USA
Bin Du, CN

Evangelos Giamarellos, GR
Madiha Hashmi, PK
Jorge Hidalgo, BZ
Edgar Jimenez, USA
Niranjan Kissoon, CA
Younsuck Koh, KR
Mitchell M. Levy, USA
Flavia Machado, BR
Imrana Malik, USA

John Marshall, CA
Terry Mulligan, USA
Satoshi Nakagawa, JP
Hussain Nasser AlRahma, AE
James O'Brien, USA
Michael O'Leary, AU
Steven M. Opal, USA
Tom van der Poll, NL
Konrad Reinhart, GER

Kevin Rooney, UK
Khalid Shukri, SA
Sunit Singh, IN
Murat Sungur, TR
Maja Surbatovic, RS
David D. Sweet, CA
Kevin J. Tracey, USA
Sebastian Ugarte, CL
Jean-Louis Vincent, BE

Beutler, Jules Hoffman i Ralph Steinman su 2011. godine dobili Nobelovu nagradu za otkriće elemenata ovog našeg "arsenala" i pomogli da se razume zašto imunski sistem može da napadne sopstveno tkivo.

Date: 2014-09-17
Page: 2

Pravovremenost u dijagnostici i lečenju ima veliki uticaj na smanjenje smrtnosti.

Sepsa je još 2010. godine proglašena za hitno medicinsko stanje i neophodno je da se razvije isti sistem u zbrinjavanju i lečenju kao za druga hitna stanja: traumatu, srčani i moždani udar. Ova stanja se lako prepoznaju. Svako zna, kad neko dobije bol iza grudne kosti, šta treba da radi i gde da uputi pacijenta. Problem je što najčešći simptomi na osnovu koji treba posumnjati na sepsu nisu specifični. Na pr. temperatura ne mora da bude izražena a bolest može brzo da napreduje.

Širi znaci na osnovu kojih se postavlja sumnja o sepsi su: slabost, gubitak apetita, groznica i temperatura, konfuznost i pospanost, žeđ, otežano ili ubrzano disanje, ubrzan srčani rad, mali krvni pritisak, oslabljeno mokrenje uz moguću ili dokazanu infekciju. Ove znake bi trebalo svi da znaju. Kaže se da će kampanja uspeti kada onaj ko je pored obolelog pomisli- da nije ovo sepsa?. Neophodno je da se pacijent hitno uputi u bolnicu. Kriterijumi na osnovu kojih se postavlja tačna dijagnoza su mnogo širi i ona se potvrđuje se u bolnici.

Sepsa je bolest koja se često i stiče u bolnici. Svaka akutna bolest ili stanje zbog kojeg je pacijent na bolničkom lečenju, umanjuje sposobnost odbrane od bakterija. One i žive u nama ali ih zdrav imunski sistem drži pod kontrolom.

Bolnice su mesto gde infekcija može da se stekne i to bakterijama koje su postale otporne na mnoge antibiotike. Dobrom prevencijom ovaj problem može da se svede na minimum. Za prevenciju su potrebni dobri standardi tj. dovoljan broj sestara, higijeničara, sredstava za zaštitu i dezinfekciju a od velike važnosti je izbeći nepotrebno zadržavanje pacijenata u bolnici.

Pored svih činjenica, sepsa je i neprepoznat problem. Na bolničkim listama se ova bolest retko evidentira. Piše se primarna bolest ili simptom kao i posledica tj. slabost u funkciji organa. To je razlog što na listama nacionalnih centara za prevenciju i kontrolu bolesti pa i na listi našeg Instituta za javno zdravlje Srbije nema sepse među najčešćim uzrocima smrti. Svetska zdravstvena organizacija -SZO analizira sve podatke koje dobija i prema tome sastavlja listu bolesti kojima treba posvetiti najviše pažnje. Na listi SZO se nalazi upala donjih disajnih puteva kao treća i još mnogo infektivnih bolesti na različitim mestima, a infektivne bolesti postaju smrtonosne samo kada se razviju u tešku sepsu.

World Sepsis Day | CSCC | Erlanger Allee 101 | 07747 Jena | Germany

Teška sepsa po definiciji podrazumeva opštu reakciju na infekciju sa posledičnim slabljenjem funkcije organa i stanjem šoka. Pa i Ebola je smrtonosna jer se razvija u tešku sepsu.

Date: 2014-09-17

Page: 3

Nedavno, sepsa je ušla u nacionalne izveštaje Velike Britanije i SAD.

Na nama je da korigujemo naš izveštaj i ne dozvolimo da nam i dalje na 2. i 9. mestu budu infarkt mozga i moždani udar, na 7. mestu hipertenzija, na 8. srčani zastoj. Teško je opravdati ovakav izveštaj a to je slika našeg zdravstva.

Važan dokazani podatak je i da je trajanje bolničkog lečenja pacijenata sa sepsom za 75% duže. Ako se dijagnoza ne piše, kako da opravdamo dužinu lečenja naših pacijenata a jedna od mera za ocenu kvaliteta zdravstvenog sistema je i dužina bolničkog lečenja.

Prof dr Vesna Bumbaširević

Predsednik Udruženja intenzivista Srbije

Član upravnog odbora Globalne alijanse za sepsu

za Svetski dan sepe

September | World
13 | Sepsis
2014 | Day